

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

23 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan, Victor Burduh, Nicolae Craiu,

a judecat în ședință, fără participarea părților, recursurile ordinare, declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Cătălin Scutelnic, de către avocatul Igor Țurcanu în numele inculpatului și ultimul, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2019, în cauza penală, în privința lui

Dovbuș Eduard XXX, născut la XXX, originar și domiciliat în XXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 23.06.2016 pînă la 16.01.2017;

Instanța de apel de la 13.02.2017 pînă la 16.02.2018;

Instanța de recurs de la 19.06.2018 pînă la 15.01.2019;

Instanța de apel de la 20.03.2019 pînă la 05.11.2019;

Instanța de recurs de la 22.01.2020 pînă la 23.06.2020.

Asupra recursurilor ordinare declarate, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Edinet, sediul Central din 16 ianuarie 2017, a fost încetat procesul penal în cauza penală privindu-l pe Dovbuș Eduard în baza art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal, pe motiv că există circumstanțele care exclud pornirea urmării penale și tragerea la răspundere penală.

2. Pentru a se pronunța în cauza dată, instanța de fond a constatat că, Dovbuș Eduard se învinuiește de faptul că, activând în calitate de operator - vânzător la stația nr. 75 Edineț a SA „TIREX PETROL”, ilegal a însușit bunuri materiale, care au fost încredințate în administrarea sa prin contractul de răspundere materială nr. 323/10 din 31.12.2010, cauzând societății un prejudiciu în sumă de 1 450,65 lei, care a fost stabilit în urma inventarierii din 12.10.2011 și suma de 1 085,65 lei care a fost stabilită în urma inventarierii din 04.11.2011, în total fiind cauzat un prejudiciu în sumă de 2 536,30 lei.

Astfel, instanța de fond a pronunțat sentința sus-indicată.

3. Nefiind de acord cu sentința menționată, procurorul a atacat-o cu apel, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Dovbuș Eduard să fie recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal, stabilindu-i o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 1 000 unități convenționale cu privarea de a ocupa funcția de operator vânzător pe un termen de 5 ani. A-l libera pe Dovbuș Eduard de executarea pedepsei penale în legătură cu intervenirea actului de amnistie. În argumentarea apelului declarat, procurorul a invocat că:

- instanța de fond anulând ordonanța procurorului din 24.04.2015 și încetând procesul penal de învinuire a lui Dovbuș Eduard în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal, nu a ținut cont de faptul că nu s-a expus în privința ordonanței emise de Adjunctul Procurorului General, Iurii Garaba din 31.12.2015 prin care a fost dispusă respingerea contestației depuse de avocatul Țurcanu Igor în numele lui Dovbuș Eduard. Ca consecință a rămas în vigoare ordonanța Adjunctului Procurorului General Iurii Garaba din 31.12.2015, care a fost emisă ulterior ordonanței procurorului raionului Edineț, Ion Chistruga din 24.04.2015;

- instanța anulând ordonanța procurorului din 24.04.2015, nu a luat în considerație faptul că contestația depusă de către avocatul Igor Țurcanu a fost depusă tardiv. Astfel instanța în sentința din 16.01.2017, pronunțată integral la data de 30.01.2017, menționează că ordonanța procurorului raionului Edineț, Ion Chistruga din 24.04.2015 a fost expediată tradusă în limba rusă de către procurorul în Procuratura raionului Edineț, Alexandru Plîngău avocatului Igor Țurcan în luna noiembrie 2015.

- respectiv prin ordonanța Adjunctului Procurorului General, Iurii Garaba din 31.12.2015, a fost respinsă contestația depusă de către avocatul Igor Țurcan în interesele lui Dovbuș Eduard, ca neîntemeiată. Din care considerente ordonanța procurorului raionului Edineț, Ion Chistruga din 24.04.2015, deja avea puterea lucrului judecat.

- urmărirea penală a fost începută la 08.07.2015 conform elementelor constitutive ale componenței de infracțiune prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal. La 30.07.2015, Dovbuș Eduard a fost recunoscut în calitate de bănuït pe cauza penală nr. 2015140359, adică respectiv la 30.07.2015, Dovbuș Eduard deja cunoștea de faptul că în privința sa pe faptul delapidării averii SA „Tirex Petrol” a bunurilor în sumă de 1 450,65 lei și respectiv 1085,65 lei, cauzându-i SA „Tirex Petrol” un prejudiciu total în sumă de 2 536,30 lei. La 30.07.2015, deja cunoștea despre existența ordonanței Procurorului raionului Edineț, Ion Chistruga din 24.04.2015, totodată invocând că a luat cunoștința de aceasta abia la 16.11.2015. Luând cunoștința de respectiva ordonanță la 16.11.2015 o contestă procurorului ierarhic superior peste 25 zile, adică tardiv.

- instanța de fond prin sentința din 16.01.2017, anulând ordonanța procurorului din 24.04.2015 prin care a fost dispusă anularea ordonanței de neîncepere a urmăririi penale pe cazul dat din 20.01.2012, emisă de procurorul în Procuratura raionului Edineț, Corneliu Gheras, nu s-a expus în privința anulării ordonanței emise de Adjunctul Procurorului General din 31.12.2015, prin care a fost menținută în vigoare ordonanța Procurorului raionului Edineț Ion Chistruga din 24.04.2015. Astfel nefiind anulată ordonanța Adjunctului Procurorului General Iurii Garaba din 31.12.2015, aceasta are forță juridică și în prezent având puterea lucrului judecat.

- instanța eronat a încetat procesul penal de învinuire a lui Dovbuș Eduard în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal, în temeiul art. 275 pct. 8) Cod, motivând prin faptul că, anulând ordonanța procurorului din 24.04.2015 a rămas în vigoare ordonanța procurorului în Procuratura raionului Edineț, Corneliu Gheras din 20.01.2012, neanulând totodată ultima ordonanță emisă de Adjunctul Procurorului General, Iurii Garaba din 31.12.2015, care ca consecință și în prezent are forță juridică, legalizând astfel începerea urmăririi penale în privința lui Dovbuș Eduard.

3.1. De asemenea, a declarat apel împotriva sentinței menționate avocatul Țurcan Igor și inculpatul Dovbuș Eduard, prin care a solicitat casarea sentinței atacate cu pronunțarea unei noi soluții privind achitarea inculpatului.

În argumentarea apelului declarat, avocatul și inculpatul au invocat următoarele:

- în speța dată urma să fie emisă o sentință de achitare și nu de încetare a procesului, pentru că în materialele cauzei este hotărârea Judecătoriei Ocnîța din 07.12.2015, prin care s-a dispus admiterea contestației lui Dovbuș Eduard și încetarea procesului contravențional pornit în privința lui Dovbuș Eduard prin ordonanța procurorului raionului Edineț din 20.01.2012 pe motivul intentării urmăririi penale pentru aceeași faptă.

Efectul juridic al hotărârii Judecătoriei Ocnîța din 07.12.2015, face imposibilă aplicarea art. 275 pct. 8) Cod procedură penală și obligă instanța care a judecat fondul cauzei să se expună și asupra vinovăției sau nevinovăției lui Dovbuș Eduard.

Chiar, dacă hotărârea Judecătoriei Ocnîța din 07.12.2015 a putut să aibă loc doar ca urmare a contestației lui Dovbuș Eduard pe cauză contravențională și prin hotărârea Judecătoriei Ocnîța din 07.12.2015, de fapt, a fost admisă agravarea situației lui Dovbuș Eduard în recursul propriu, totuși hotărârea dată există și a fost menținută și de instanța ierarhic superioară, astfel având caracter irevocabil. Existența hotărârii Judecătoriei Ocnîța din 07.12.2015 obliga prima instanță să adopte hotărâre asupra fondului cauzei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 februarie 2018 apelurile declarate de către procurorul în Procuratura raionului Edineț, Plîngău Alexandru și de către avocatul Țurcan Igor numele inculpatului Dovbuș Eduard și ultimul, au fost respinse, cu menținerea sentinței contestate.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, acuzatorul de stat a contestat-o cu recurs ordinar, prin care invocând temeiul de drept stipulat la art. 427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată

5.1. Împotriva hotărârilor judecătorești pronunțate, a declarat recurs ordinar inculpatul Dovbuș Eduard și avocatul acestuia Țurcanu Igor, care invocând temeiurile de drept prevăzute la art.427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, au solicitat casarea acestora cu pronunțarea unei hotărâri de achitare.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 15 ianuarie 2019 au fost admise recursurile ordinare declarate de către procuror și de către inculpatul Dovbuș Eduard și avocatul acestuia Țurcanu Igor, casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 februarie 2018, în cauza penală în privința lui Dovbuș Eduard, fiind dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

6.1. Pentru a se pronunța, instanța de recurs a menționat că, procurorul și-a exprimat dezacordul cu soluția instanței de fond invocând faptul că prima instanță nu s-a expus în privința ordonanței emise de Adjunctul Procurorului General din 31.12.2015, prin care a fost menținută în vigoare ordonanța Procurorului r-lui Edineț I. Chistruga din 24.04.2015. Astfel apelantul a menționat că ordonanța Adjunctului Procurorului General Iu. Garaba din 31.12.2015 are forță juridică și în prezent, având puterea lucrului judecat, deoarece nu a fost anulată.

Lecturând textul deciziei instanța de recurs a constată că instanța de apel a ignorat acest argument al acuzării nefiind regăsită în conținutul deciziei nici o concluzie plauzibilă vis-a-vis de acest motiv, ceea ce contravine prevederilor art. 414

alin. (5) Cod de procedură penală, care prevede că instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În pofida faptului adoptării unei soluții de încetare a procesului penal, instanța de recurs a considerat că atât instanța de fond cât și cea de apel urma să se pronunțe asupra vinovăției sau nevinovăției inculpatului, mai mult, că argumente în acest sens au fost invocate în cererea de apel declarată, iar instanța de apel le-a ignorat.

Astfel, instanța de apel la judecarea cauzei nu a respectat prevederile art. 414 Cod de procedură penală, în care se stipulează asupra căror chestiuni de fapt și de drept urmează să se expună instanța, la etapa judecării cauzei în procedura de apel.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2019, au fost admise apelurile procurorului, avocatului Țurcan Igor în interesele inculpatului și apelul inculpatului Dovbuș Eduard, declarate împotriva sentinței Judecătoria Chișinău, sediul Central din 30 octombrie 2017, casează sentința atacată integral, pronunțând o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care:

Procesul penal pornit în privința lui Dovbuș Eduard în baza art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal, se încetează pe motiv că există circumstanțe care exclud pornirea urmăririi penale și tragerea la răspunderea penală.

7.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, analizând totalitatea de probe acumulate la prezenta cauza penală și apreciindu-le, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, instanța de apel a constatat următoarele:

Dovbuș Eduard se învinuiește de către organul de urmărire penală e faptul că, activând în calitate de operator - vânzător la stația nr. 75 Edineț a SA „TIREX PETROL”, ilegal a însușit bunuri materiale, care au fost încredințate în administrarea sa prin contractul de răspundere materială nr. 323/10 din 31.12.2010, cauzând societății un prejudiciu în sumă de 1 450,65 lei, care a fost stabilit în urma inventarierii din 12.10.2011 și suma de 1 085,65 lei care a fost stabilită în urma inventarierii din 04.11.2011, în total fiind cauzat un prejudiciu în sumă de 2 536,30 lei.

De către organul de urmărire penală acțiunile inculpatului Dovbuș Eduard au fost încadrate juridic în baza art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal, delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, săvârșite cu folosirea situației de serviciu.

Suplimentar în cadrul ședinței instanței de apel inculpatul Dovbuș Eduard a declarat că, în primă instanță nu au fost dovezi ca să demonstreze vinovăția sa, consideră sentința ilegală. Deja de 8 ani umblă prin instanțe, învinuirea îi este clară, vina nu recunoaște.

La baza acuzațiilor înaintate inculpatului Dovbuș Eduard în comiterea infracțiunii incriminate, acuzatorul de stat a făcut referire la următoarele probe, care ar confirma vinovăția acestuia: conținutul declarațiilor reprezentantului părții vătămate Gancescu Dumitru (f. d. 240-244 vol. I, f.d.108 vol. II); conținutul declarațiilor martorilor Fenfofan Victor (f.d. 246- 248 vol. I); Văcari Olesea (f.d. 2-4 vol. II); Cosulean Nicolae (f.d. 37-38 vol. II), precum și: plângerea administratorului SA „Tirex Petrol” Borș I. (f.d. 7 vol. I); copia ordinului nr. 1286-c emis de ÎM „Tirex Petrol” SA la data de 24.11.2011 (f. d. 9 vol. I); explicația maistrului Gancescu Dumitru din data de 12.11.2011 (f. d. 10-11 vol. I); explicația lui Dovbuș Eduard din data de 17.11.2011 adresată administrației IM „Tirex Petrol” SA (f. d. 12-14 vol. I);

ordinul emis de administrația ÎM „Tirex Petrol” SA la data de 21.10.2011 cu nr. 313 (f. d. 18 vol. I); explicația vânzătoarei Blinova R. din data de 12.10.2011 (f. d. 22 vol. I); lista de inventariere a mărfurilor din magazinul de produse alimentare al stației nr. 75 a SA „Tirex Petrol” din data de 12.10.2011 (f. d. 23-43 vol. I); contractul de răspundere materială individuală integrală nr. 323/10 încheiat între SA „Tirex Petrol” și Dovbuș Eduard la data de 31.12.2010 (f. d. 50 vol. I); contractul individual de muncă nr. 533e 14/0704 încheiat între SA „Tirex Petrol” și Dovbuș Eduard la data de 02.07.2004 (f.d. 51-53 vol. I); ordonanță de neîncepere a urmăririi penale în privința lui Dovbuș Eduard din data de 20.01.2012 (f. d. 57 vol. I); ordonanță privind pornirea procesului contravențional și aplicarea sancțiunii contravenționale emisă la data de 20.01.2012 (f. d. 52 vol. I); dovada expedierii de către Procuratura raionului Edineț la data de 31.01.2012, cu nr. de ieșire 353, în adresa administrației SA „Tirex Petrol” a ordonanței de refuz în pornirea urmăririi penale în privința lui Dovbuș Eduard și atragerea ultimului la răspundere contravențională în baza art. 106 Cod contravențional (f. d. 59 vol. I); contestația reprezentantului SA „Tirex Petrol” - Gancescu Dumitru din data de 17.04.2015 adresată Procuraturii raionului Edineț împotriva ordonanței de neîncepere a urmăririi penale prin care solicită anularea ordonanței de neîncepere a urmăririi penale din data de 20.01.2012 față de Dovbuș Eduard, cu pornirea în privința acestuia a urmăririi penale în baza art. 191 Cod Penal (f. d. 72 vol. I); ordonanța procurorului raionului Edineț, Chistruga Ion din data de 24.04.2015 prin care s-a admis contestația reprezentatului SA „Tirex Petrol”, fiind dispusă abrogarea ordonanței de neîncepere a urmăririi penale din 20.01.2012 în privința lui Dovbuș Eduard cu remiterea materialelor acumulate SUP a IP Edineț pentru începerea urmăririi penale în privința ultimului în temeiul art. 191 alin.(2) lit. d) Cod penal (vol. I, f. d. 74); hotărârea judecătoreiei Ocnița din 07.12.2015 prin care s-a dispus încetarea procesului contravențional pornit în privința lui Dovbuș Eduard prin ordonanța procurorului raionului Edineț din 20.01.2012 pe motivul intentării urmăririi penale pentru aceeași faptă (f. d. 128 vol. I); ordonanța adjunctului Procurorului General din 31.12.2015 prin care s-a respins ca neîntemeiată plângerea avocatului Țurcanu Igor depusă în interesele inculpatului Dovbuș Eduard privind dezacordul cu pornirea urmăririi penale în privința inculpatului Dovbuș Eduard pe motivul existenței unui proces contravențional în privința acestuia pe același fapt și pe aceleași temeuri (f. d. 131 vol. I); act din data de 04.11.2011 din care se constată că, în urma inventarierii din aceeași dată s-a stabilit neajunsul în sumă de 1 085, 65 lei, semnat actul de membrii comisiei Gancescu, Saula, Balaniuc și Fandofan (f. d. 137 vol. I); procesul - verbal de ridicare din 21.03.2016 a 2 DVD discuri cu inscripția Nr. 1 și Nr. 2 cu imagini video de la stația Nr. 75, or. Edineț a SA „Tirex Petrol” (f. d. 145 vol. I); copia chitanțierului din 26.10.2011 din care rezultă că de la Gancesco Dumitru, maistrul stației de produse petroliere nr. 75 al SA „Tirex Petrol” a fost încasat în contul SA „Tirex Petrol” suma neajunsului stabilit potrivit ordinului nr. 513 din data de 21.10.2011 în mărime de 1450,65 lei (f. d. 138 vol. I); procesul - verbal de ridicare din 21.03.2016 fiind ridicat de la reprezentantul SA „Tirex Petrol” Gancesco Dumitru 2 DVD-uri cu înregistrări video de la camerele de înregistrare video din interiorul magazinului de produse alimentare al stației nr. 75 al SA „Tirex Petrol” (f. d. 145 vol. I); procesul - verbal de examinare a obiectului din 21.03.2016, cercetării fiind supuse 2 DVD-uri care conțin înregistrări video efectuate în interiorul stației nr. 75 al SA „Tirex Petrol” (f. d. 146 vol. I); ordonanță din data de 21.03.2016 de recunoaștere și anexare a corpurilor delictive la cauza penală și anume: 2 DVD cu imagini video din interiorul magazinului de produse alimentare al stației de produse

petroliere nr. 75 Edineț a SA „Tirex Petrol” (f. d. 147 vol. I); revendicare eliberată lui Dovbuș Eduard potrivit căreia se constată că ultimul nu a fost atras la răspundere penală (f. d. 234 vol. I).

Analizând probele prezentate în susținerea învinuirii aduse, instanța de apel a ajuns la concluzia, că procesul penal pornit în privința inculpatului Dovbuș Eduard în baza art. 191 alin.(2) lit. d) Cod penal, urmează a fi încetat pe motiv că există alte circumstanțe care exclud pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

În conformitate cu art. 391 alin. (1) pct. 6) din Cod de procedură penală, se adoptă o sentință de încetare a procesului penal dacă există circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

Potrivit art. 332 (1) Cod de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5)-9), 285 alin. (1) pct. 1), 2), 4), 5) din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

În conformitate cu art. 275 pct. 9) Cod de procedură penală, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care există alte circumstanțe prevăzute de lege care condiționează excluderea sau, după caz, exclud urmărirea penală.

Instanța de apel a menționat că motivele invocate în apelul procurorului ce vizează netemeinicia încetării procesului penal se apreciază ca fiind nefondate, or, în cauza diferită justiției există două circumstanțe care constituie temei de a înceta procesul penal.

Cu privire la cauzele ce determină încetarea procesului penal: existența unei hotărâri a organului de urmărire penală asupra aceleiași persoane pentru aceeași faptă și existența unui proces contravențional asupra aceleiași persoane pentru aceeași faptă se relevă că conform ordonanței privind pornirea urmăririi penale din 08 iulie 2015 a fost începută urmărirea penală conform semnelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de articolul 191 alin. (2) lit. d) Cod penal, pe faptul delapidării averii străine, adică însușirii ilegale a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, săvârșită cu folosirea situației de serviciu (f.d. 1 vol. I).

Potrivit ordonanței de neîncepere a urmăririi penale din 20 ianuarie 2012 emisă de procurorul în Procuratura raionului Edineț, Gheras C., a fost acceptată propunerea OUP a CRP Edineț, Frișcu I., de a nu începe urmărirea penală pe cauza privind-1 pe Dovbuș Eduard totodată, a fost pornit procesul contravențional în privința lui Dovbuș Eduard în baza articolului 106 alin. (1) Cod contravențional.

În susținerea ordonanței, procurorul în Procuratura raionului Edineț, Gheras C., invocă că la 23.12.2011 OUP a CRP Edineț, Frișcu I. efectuând cercetarea pe cauza dată a înaintat propunerea de a nu începe urmărirea penală, deoarece pe cauza dată în acțiunile lui Dovbuș Eduard lipsesc indicii infracțiunii prevăzute de Codul penal, cu atragerea ultimului la răspundere contravențională în temeiul art. 105 Cod contravențional. Astfel, studiind materialele prezentate în cauză, consider propunerea OUP a CRP Edineț, I. Frișcu, fiind întemeiată, deoarece pe cauza dată în acțiunile lui Dovbuș Eduard nu sunt prezenți indicii unei infracțiuni prevăzute de Codul penal și nici indicii delictului contravențional prevăzut de art. 105 Cod contravențional dar sunt prezenți indicii delictului contravențional prevăzut de art. 106 Cod contravențional (f. d. 57 vol. I).

Potrivit ordonanței din 21 ianuarie 2012 privind pornirea procedurii contravenționale și aplicarea sancțiunii contravenționale, Dovbuș Eduard este declarat vinovat de săvârșirea contravenției prevăzute de articolul 106 alin. (1) Cod

contravențional, fiind sancționat cu amendă în mărime de 50 unități convenționale (f. d. 58 - 58 verso vol. I).

În susținerea ordonanței, se invocă că la 09.12.2011 către CRP Edineț a parvenit demersul directorului SA „Tirex Petrol” Filiala Edineț, Borș Igor, precum că la 12.10.2011 în magazinul stației de alimentație cu petrol nr. 75 a fost depistat un neajuns în sumă de 1 450,65 lei și respectiv la 04.11.2011 a fost depistat neajunsul în sumă de 1 085,65 lei. În rezultatul examinării materialelor în cauză s-a constatat că, la 12.10.2011 în magazinul stației de alimentație cu petrol a SA „Tirex Petrol” nr. 75 a fost efectuată inventarierea în rezultatul cărui fapt sa depistat un neajuns a mărfii în sumă de 1 450,65 lei. Neajunsul în cauză a fost recuperat ulterior de toți lucrătorii stației. La 04.11.2011 vânzătoarea Blinova R. având scopul de concediere, pentru a preda marfa din magazin noului lucrător Văcari O., a efectuat o inventariere în rezultatul cărui fapt a depistat un neajuns în sumă de 1 085,65 fapt despre care a informat conducerea. În rezultatul cercetărilor efectuate pe cauza dată s-a constatat că neajunsurile au fost formate în rezultatul acțiunilor cet. Dovbuș Eduard care în perioada vizată activând în calitate de operator - vânzător la stația de alimentație cu petrol nr. 75 a SA „Tirex Petrol”, însușea marfă însă bani pe marfa în cauză nu achita. Prin urmare de către cet. Dovbuș Eduard a fost comisă contravenția administrativă prevăzută de art. 106 alin. (1) Cod contravențional. Vinovăția lui Dovbuș Eduard în comiterea contravenției se dovedește prin următoarele materiale: demersul directorului SA „Tirex Petrol”, ordinul nr. 1236-c, explicația cet. Coșulean N., Gancescu D., Dovbuș E., Blinova R., Coșulean N., Văcari O., contractul nr. 323/10, lista de inventariere a mărfurilor, ordinul nr. 313., înregistrarea video, etc. Vina contravenientul Dovbuș Eduard nu a recunoscut (f. d. 58 vol. I).

Această ordonanță a fost adusă la cunoștință contra semnătură lui Dovbuș Eduard la 31 ianuarie 2012, iar potrivit scrisorii cu nr. de ieșire 353 din 31 ianuarie 2012 a fost expediată pentru informare administrației SA „Tirex Petrol”, fiind explicat dreptul de atac (f. d. 59 vol. I).

Potrivit ordonanței din 24 aprilie 2015 emisă de procurorul raionului Edineț Chistruga I. a fost admisă contestația depusă de reprezentantul SA „Tirex Petrol” din 17 aprilie 2015, a fost abrogată ordonanța de neîncepere a urmăririi penale din 20 ianuarie 2012 și remise materialele Șefului SUP a IP Edineț, Antofiiciuc A., pentru începerea urmăririi penale în baza art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal.

În susținerea ordonanței, procurorul raionului Edineț, Chistruga I. invocă că verificând materialele prezentate, ținând cont de argumentele invocate de petiționar, constatând că există o bănuială rezonabilă cu privire la săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 191 Cod penal, consider întemeiat și legal de a abroga ordonanța de neîncepere a urmăririi penale din 20 ianuarie 2012, cu dispunerea pornirii urmăririi penale (f. d. 74 vol. I).

Potrivit ordonanței din 31 decembrie 2015 emisă de adjunctul Procurorului General, Garaba I. s-a dispus respingerea plângerii înaintate în cadrul cauzei penale nr. 2015140359 de către avocatul Țurcanu Igor în numele învinuitului Dovbuș Eduard, ca fiind neîntemeiată.

În susținerea ordonanței, adjunctul Procurorului General Garaba I. a invocat că în adresa Procuraturii Generale a parvenit plângerea avocatului Țurcanu Igor în numele învinuitului Eduard Dovbuș, privind dezacordul cu pornirea urmăririi penale în cauză, precum și solicitarea încetării acesteia în baza art. 275 din Codul de procedură penală, pe motiv de existență pe faptul dat a unui proces contravențional, aflat în procedură de examinare în instanța de judecată. Urmare a verificării

materialelor de urmărire penală în coraport cu argumentele formulate în plângere, raportându-le la circumstanțele de *jure și de facto* ale cazului, a constatat că însăși pornirea urmăririi penale s-a făcut în temeiul existenței bănuielii rezonabile cu privire la comiterea faptei infracționale, reclamate în plângerea directorului ÎM „Tirex Petrol” SA, Borș Igor. În context, este de remarcă că organele de urmărire penală și cele ale Procuraturii au drept sarcini îndeplinirea măsurilor eficiente de luptă cu criminalitatea, care se realizează prin efectuarea unor cercetări corespunzătoare, care au ca scop administrarea de probe pentru a se constata existența infracțiunii, identitatea făptuitorilor și pentru a se decide în final dacă este sau nu cazul să se transmită cauza în judecată, iar pornirea urmăririi penale se prezintă a fi un procedeu normal și legal de desfășurare a urmăririi penale și nu afectează prin sine însăși careva drepturi. Respectiv, concluziile privind caracterul raporturilor dintre persoana care a sesizat comiterea faptei și dintre persoana care este urmărită penal, precum și aprecierea juridică a acestora, urmează a fi făcute în momentul în care, în rezultatul investigațiilor, vor fi administrate probe concludente și suficiente care să permită adoptarea unei soluții de terminare a urmăririi penale. Or, intervenirea procurorului ierarhic superior, la această etapă a procesului penal, ar reprezenta o ingerință în independența organului de urmărire penală și a procurorului desemnat de soluționarea cazului. Concomitent, s-a constatat că, la 07.12.2015, de către Judecătoria Ocnița a fost emisă o hotărâre prin care a fost încetat procesul contravențional, pornit la 20.01.2012 în privința lui Eduard Dovbuș în baza art. 106 din Codul contravențional, pe motivul că pentru același fapt este pornită urmărirea penală. Pentru aceste considerente, plângerea avocatului Igor Țurcanu în numele învinuitului Eduard Dovbuș, urmează a fi respinsă ca neîntemeiată (f. d. 131-132 vol. I).

Astfel analizând situația juridică cu privire la anularea ordonanței de încetare a urmăririi penale menționate și reluarea urmăririi penale după încetarea urmăririi penale în cauza dată, se impune a face următoarele concluzii:

Este de menționat că plângerea reprezentantului părții vătămate SA „Tirex Petrol”, Gancescu Dumitru împotriva ordonanței procurorului Gheras C. din 20 ianuarie 2012 privind neînceperea urmăririi penale a fost înaintată după aproximativ 3 ani și 3 luni, tot odată potrivit scrisorii de însoțire (f. d. 59 vol. I), administrația SA „Tirex Petrol” a fost informată despre existența hotărârii organului de urmărire penală în cauza privindu-1 pe Dovbuș Eduard.

Partea vătămată dispunea de dreptul de a contesta ordonanța privind neînceperea urmăririi penale din 20 ianuarie 2012, în condițiile articolului 299¹ alin. (3) Cod de procedură penală, adică în termen de 15 zile din momentul efectuării acțiunii, inacțiunii sau de când s-a luat cunoștință de act, dar nu după o perioadă de aproximativ 3 ani și 3 luni, așa cum s-a procedat.

În conținutul plângerii reprezentantului SA „Tirex Petrol” Gancescu Dumitru, declarată împotriva ordonanței privind neînceperea urmăririi penale din 20 ianuarie 2012 (f. d. 72 vol. I), nu se regăsesc care-va explicații temeinice și convingătoare, precum și n-au fost prezentate probe, din care ar rezulta că întârzierea declarării plângerii nominalizate este motivată și, în așa mod, nu este demonstrată imposibilitatea de a declara dezacordul cu ordonanța atacată în termenul prevăzut la articolul 299¹ alin. (3) Cod de procedură penală.

Astfel, prima instanță corect a constatat că întârzierea termenului de declarare a plângerii reprezentantului părții vătămate Gancescu Dumitru nu este determinată de motive întemeiate, astfel, prin urmare se impune respingerea acesteia ca fiind depusă peste termenul prevăzut de lege.

Sub aspectul naturii juridice, termenul declarării plângerii este un termen procedural, legal și imperativ, astfel încât nerespectarea sa atrage decăderea din exercițiul dreptului procesual de a ataca actul procesual.

Din conținutul art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală rezultă că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. Această prevedere legală are caracter de garanție egală pentru părțile din proces, fiind impusă obligația îndeplinirii în termen a actelor procedurale, sub sancțiunea decăderii din acest drept procesual.

În context, se observă că procurorul raionului Edineț, Chistruga I., contrar normelor menționate, după aproximativ 3 ani și 3 luni, a emis ordonanța din 24 aprilie 2015 prin care a fost anulată ordonanța de neîncepere a urmăririi penale din 20 ianuarie 2012, în așa mod, fiind remise materialele Șefului SUP a IP Edineț Antofiiciuc A., întru reluarea urmăririi penale.

Analizând conținutul ordonanței procurorului raionului Edineț Chistruga I. din 24 aprilie 2015, se observă că acesta nu se expune asupra întârzierii declarării plângerii, care ulterior a fost admisă.

La fel, această ordonanță nu cuprinde motive temeinice și legale cu privire la anularea ordonanței de neîncepere a urmăririi penale din 20 ianuarie 2012.

Ordonanța procurorului din 20 ianuarie 2012, prin care s-a dispus neînceperea urmăririi penale în privința lui Dovbuș Eduard din motivul că acțiunile acestuia lipsesc indicii infracțiunii prevăzute de Codul penal, prin prisma prevederilor art. 467 Cod de procedură penală, are un caracter obligatoriu, fiind document executoriu.

Conform prevederilor articolului 284 alin. (4) conjugate la cele din articolul 287 alin. (4) Cod de procedură penală, hotărârea organului de urmărire penală de scoatere a persoanei de sub urmărirea penală împiedică reluarea urmăririi penale, punerea sub o nouă învinuire mai gravă pentru aceeași persoană, pentru aceeași faptă, cu excepția cazurilor când fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente au afectat hotărârea pronunțată.

Potrivit explicațiilor Plenului Curții Supreme de Justiție oferite la pct. 5.5 din Hotărârea nr. 7 din 04.07.2005 „Cu privire la practica asigurării controlului judecătoresc de către judecătorul de instrucție” în procesul urmăririi penale ordonanțele de scoatere a persoanei de sub urmărire penală pot fi casate cu reluarea urmăririi penale doar în cazul în care sunt invocate fapte noi sau recent descoperite ori un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente au afectat ordonanța atacată.

Ordonanța procurorului raionului Edineț Chistruga I. din 24 aprilie 2015 privind admiterea contestației și abrogarea ordonanței de neîncepere a urmăririi penale din 20 ianuarie 2012 și, respectiv, reluarea urmăririi penale nu conține fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente ce ar fi afectat hotărârea pronunțată.

În cauză nu au fost constatate circumstanțe noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente ce ar fi afectat hotărârea pronunțată, astfel reluarea urmăririi penale după scoaterea de sub urmărire penală a persoanelor fizice Dovbuș Eduard.

În atare situație, în cauză reluarea urmăririi penale după scoaterea de sub urmărire penală a persoanei este lovită de nulitate absolută, de vreme ce procedura respectivă contravine prevederilor stipulate în articolul 50 din Carta Drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, în articolul 14 paragraful 7 din Pactul Internațional ONU privind drepturile civile și politice, în articolul 4 Protocolul 7 din CEDO, în

articolele 6 pct. 44), 22 alin. (2), 287 alin. (4) CPP și în articolul 7 alin. (2) Cod penal, prin prisma aplicării principiului fundamental potrivit căruia nimeni nu poate fi urmărit de organele de urmărire penală, judecat sau pedepsit de instanța judecătorească de mai multe ori pentru aceeași faptă.

Or, în cauză există o hotărâre a organului de urmărire penală asupra aceleiași persoane pentru aceeași faptă de scoatere a persoanei de sub urmărirea penală.

Prin urmare, așa după cum s-a procedat la urmărirea penală și în primă instanță, învinuitul și, respectiv, inculpatul a „beneficiat” de o repetată urmărire penală și, respectiv, de judecare și pedeapsă, fapt ce afectează grav drepturile și libertățile lor garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituție, de legea procesual penală și legea penală.

Semnificative, în acest sens, sunt Hotărârile Curții Constituționale din 23.11.2010 și din 14.05.2015, prin care au fost declarate neconstituționale prevederile articolelor 63 alin. (6) și, respectiv, 287 alin. (1) Cod de procedură penală, iar urmare a acestor soluții, în decizia Curții Constituționale din 18.11.2016, este statuat că în cazul în care ordonanțele de reluare a urmăririi penale nu sunt întemeiate pe circumstanțele prevăzute la articolul 287 alin. (4) Cod de procedură penală, acestea sunt lovite de nulitate absolută și nu produc consecințe juridice, totodată, neretroactivitatea hotărârilor instanței de jurisdicție constituțională nu poate prevala în situația în care la baza hotărârilor judecătorești sunt puse prevederi legale care contravin drepturilor și libertăților fundamentale și prin efect sunt declarate neconstituționale.

Mai mult ca atât prin ordonanța din 21 ianuarie 2012 a fost pornită procedura contravențională fiind aplicată și sancțiunea contravențională în privința lui Dovbuș Eduard acesta fiind declarat vinovat de săvârșirea contravenției prevăzute de articolul 106 alin. (1) Cod contravențional, și sancționat cu amendă în mărime de 50 unități convenționale pentru aceleași fapte pentru care prin Ordonanța procurorului raionului Edineț, Chistruga I. din 24 aprilie 2015 a fost dispusă începerea urmăririi penale în baza art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal în privința lui Dovbuș Eduard.

Instanța de apel a menționat că deși ordonanța în cauză a fost contestată în instanța de judecată până în prezent asupra acesteia nu este o hotărâre de judecată irevocabilă.

Astfel existența ordonanței de neîncepere a urmăririi penale din 20 ianuarie 2012 și a ordonanței din 21 ianuarie 2012 de atragerea la răspundere contravențională a lui Dovbuș Eduard, conduc la concluzia că acțiunile procesuale desfășurate după emiterea acestor acte nu dispun de forță juridică în vederea continuării procesului penal privind tragerea la răspundere penală a inculpatului în baza articolului 191 alin. (2) lit. d) Cod penal, circumstanțe ce afectează legalitatea ordonanței procurorului în Procuratura Edineț, Chistruga I. din 24 aprilie 2015 și respectiv ordonanțată din 31 decembrie 2015 emisă de adjunctul Procurorului General, Garaba I.

La fel, nu poate fi tras la răspundere penală inculpatul, de vreme ce există un proces contravențional în privința acestuia pentru aceeași faptă; în caz contrar este grav afectat principiul de bază a procesului penal stipulat în articolul 22 Cod de procedură penală care reglementează dreptul de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori; acest principiu fundamental pentru justiția penală are o conotație constituțională (articolele 4, 21 și 25 din Constituție) și derivă din dreptul internațional, la care Republica Moldova aderă: articolul 4, Protocolul nr. 7, adițional la CEDO, din articolul 14, paragraful (7) Pactul internațional al ONU cu privire la

drepturile civile și politice și din articolul 50 Cartea Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene.

Cu privire la motivele invocate în apelul declarat de avocat, în numele inculpatului, privind achitarea lui Dovbuș Eduard se concluzionează că în speță au fost constatate temeiuri pentru încetarea procesului penal.

Astfel, în cazul în care se constată circumstanțe ce exclud pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală a inculpatului, nu este posibil a da apreciere probelor administrate în cauză și, respectiv, de a da o hotărâre - de achitare a inculpatului, dat fiind că în reglementarea legii procesual penale nu sunt dispoziții exprese în ceea ce privește efectul extensiv al nulității actului procedural de reluare a procesului penal, ci, în mod imperativ, intervine temeiul pentru adoptarea hotărârii de încetare a procesului penal.

Se remarcă, că temeiurile de încetare a procesului penal: a) există o hotărâre a organului de urmărire penală asupra aceleiași persoane pentru aceeași faptă privind neînceperea urmăririi penale și b) există un proces contravențional asupra aceleiași persoane pentru aceeași faptă, - au o conotație juridică ce duce la inadmisibilitatea tragerii la răspundere penală a inculpatului în baza legii penale.

8. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, procurorul, făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar, prin care solicită casarea acesteia cu dispunerea transmiterii la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată. Recurentul invocă că, instanțele eronat au încetat procesul penal în baza art. 275 pct. 8) Cod de procedură penală, anulând ordonanța procurorului din 24.04.2015. Afirmația instanței de apel că Dovbuș Eduard este supus răspunderii de mai multe ori pentru aceeași faptă este una incorectă și nu poate fi raportată la caz, or, potrivit hotărârii Judecătoriei Ocnița din 07 decembrie 2015, a fost încetat procesul contravențional pe motiv că pentru același fapt este pornită urmărirea penală.

8.1. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, avocatul Igor Țurcanu în numele inculpatului și ultimul, făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar, prin care solicită casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărâri de achitare în privința lui Dovbuș Eduard. Recurenții invocă aceleași motive declarate în cererea de apel (pct. 3.1. din decizie). Totodată se invocă că, în speța dată urma să fie emisă o sentință de achitare și nu de încetare a procesului, pentru că în materialele cauzei este hotărârea Judecătoriei Ocnița din 07.12.2015, prin care s-a dispus admiterea contestației lui Dovbuș Eduard și încetarea procesului contravențional pornit în privința lui Dovbuș Eduard prin ordonanța procurorului raionului Edineț din 20.01.2012 pe motivul intentării urmăririi penale pentru aceeași faptă.

9. Verificând argumentele invocate de recurenți, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, recursurile declarate urmează a fi admise din următoarele considerente:

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres în art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de către recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile

instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

În sensul prevederilor din art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și a jurisprudenței naționale, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează că, hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea în termeni vagi, reprezintă motiv de casare.

Colegiul penal lărgit indică că din textul recursurilor reiese că, instanța de apel a pronunțat o decizie nemotivată bazată pe presupuneri, temei prevăzut de pct. 6) alin. (1) al articolului menționat mai sus, și anume, cazurile când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că, temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și-a găsit confirmarea în cauza dată.

Din conținutul recursurilor declarate de procuror și avocatul Igor Țurcanu în numele inculpatului și ultimul, recurenții invocă dezacordul cu încetarea procesului penal pe art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal.

Făcând o analiză în retrospectivă a ordonanțelor emise de procuror, Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit ordonanței de neîncepere a urmăririi penale din 20 ianuarie 2012 emisă de procurorul în Procuratura raionului Edineț, Gheras C., a fost acceptată propunerea OUP a CRP Edineț, Frișcu I., de a nu începe urmărirea penală pe cauza privind-1 pe Dovbuș Eduard totodată, a fost pornit procesul contravențional în privința lui Dovbuș Eduard în baza articolului 106 alin. (1) Cod contravențional.

Potrivit ordonanței din 24 aprilie 2015, emisă de procurorul raionului Edineț Chistruga I. a fost admisă contestația depusă de reprezentantul SA „Tirex Petrol” din 17 aprilie 2015, a fost abrogată ordonanța de neîncepere a urmăririi penale din 20 ianuarie 2012 și remise materialele Șefului SUP a IP Edineț, Antofiiciuc A., pentru începerea urmăririi penale în baza art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal.

Potrivit ordonanței din 31 decembrie 2015 emisă de adjunctul Procurorului General, Garaba I. s-a dispus respingerea plângerii înaintate în cadrul cauzei penale nr. 2015140359 de către avocatul Țurcanu Igor în numele învinuitului Dovbuș Eduard, ca fiind neîntemeiată.

La 07.12.2015, de către Judecătoria Ocnița a fost emisă o hotărâre prin care a fost încetat procesul contravențional, pornit la 20.01.2012 în privința lui Eduard Dovbuș în baza art. 106 din Codul contravențional, pe motivul că pentru același fapt este pornită urmărirea penală.

Ulterior, prin sentința Judecătoriei Edineț, sediul Central din 16 ianuarie 2017, a fost încetat procesul penal în cauza penală privind-1 pe Dovbuș Eduard în baza art.

191 alin. (2) lit. d) Cod penal, pe motiv că există circumstanțele care exclud pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2019, au fost admise apelurile procurorului, avocatului Țurcan Igor în interesele inculpatului și apelul inculpatului Dovbuș Eduard, declarate împotriva sentinței Judecătoriai Chișinău, sediul Central din 30 octombrie 2017, casează sentința atacată integral, pronunțând o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care:

Procesul penal pornit în privința lui Dovbuș Eduard în baza art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal, se încetează pe motiv că există circumstanțe care exclud pornirea urmăririi penale și tragerea la răspunderea penală.

Pentru a se pronunța, instanța de apel a invocat că, „ *ordonanța procurorului raionului Edineț, Chistruga I. din 24 aprilie 2015, nu cuprinde motive temeinice și legale cu privire la anularea ordonanței de neîncepere a urmăririi penale din 20 ianuarie 2012...Ordonanța procurorului raionului Edineț Chistruga I. din 24 aprilie 2015 privind admiterea contestației și abrogarea ordonanței de neîncepere a urmăririi penale din 20 ianuarie 2012 și, respectiv, reluarea urmăririi penale nu conține fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente ce ar fi afectat hotărârea pronunțată.*

În cauză nu au fost constatate circumstanțe noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente ce ar fi afectat hotărârea pronunțată, astfel reluarea urmăririi penale după scoaterea de sub urmărire penală a persoanelor fizice Dovbuș Eduard.

Or, în cauză există o hotărâre a organului de urmărire penală asupra aceleiași persoane pentru aceeași faptă de scoatere a persoanei de sub urmărirea penală.

Prin urmare, așa după cum s-a procedat la urmărirea penală și în primă instanță, învinuitul și, respectiv, inculpatul a „beneficiat” de o repetată urmărire penală și, respectiv, de judecare și pedeapsă, fapt ce afectează grav drepturile și libertățile lor garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituție, de legea procesual penală și legea penală

Instanța de apel menționează că deși ordonanța în cauză a fost contestată în instanța de judecată până în prezent asupra acesteia nu este o hotărâre de judecată irevocabilă...”

Astfel, în partea descriptivă a deciziei instanței de apel, acesta eronat susține că, ordonanța procurorului de începere a urmăririi penale din 24.05.2015 este una nefondată, deoarece nu au fost constatate fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente ce ar fi afectat hotărârea pronunțată, or, conform actelor procedural penale ordonanța de neîncepere a urmăririi penale nu echivalează unei ordonanțe de scoatere de sub urmărire penală sau încetarea urmăririi penale.

Prin urmare, concluzia instanței de apel în acest sens este greșită, or, interpretările eronate nu pot fi însușite de către o instanță de recurs.

Mai mult, prin hotărârea Judecătoria Ocnița din 07.12.2015, a fost încetat procesul contravențional, pornit la 20.01.2012 în privința lui Eduard Dovbuș în baza art. 106 din Codul contravențional, pe motivul că pentru același fapt este pornită urmărirea penală.

Colegiul penal lărgit susține că, instanța de apel neîntemeiat a ajuns la soluția de încetare a procesului penal pe motiv că există circumstanțe care exclud pornirea urmăririi penale și tragerea la răspunderea penală.

În opinia instanței de recurs, atât instanța de fond, cât și instanța de apel nu au pătruns în esența problemei de fapt și de drept, fiind prezentă discrepanța între cele reținute de instanțe și conținutul real al probelor, ignorarea unor aspecte evidente, ce au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature și nemotivate, fără a verifica fiecare probă în parte sub aspectul procedurii penale cât și coroborarea acestora.

Colegiul penal lărgit reamintește că, obligația de motivare a hotărârilor judecătorești face parte din setul de garanții stabilit pentru existența unui proces echitabil.

Conform jurisprudenței CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal, oferă posibilitatea ca această hotărâre să poată fi verificată în cadrul căilor de atac și oferă posibilitatea persoanelor interesate de a pregăti o cerere de apel sau recurs (*Suominen v. Finlandei* § 37(2003), *Kuznetsov și alții v. Rusiei* § 85. (2007)).

În afară de aceasta, motivarea hotărârilor este un instrument important în asigurarea transparenței justiției și existența unui control social asupra acesteia (*Hirvisaari v. Finlanda*, § 30 (2001)).

Obligația instanței de a motiva sentința, constă în necesitatea de stabilire a adevărului, iar judecătorul să-și formeze convingerea asupra acestui adevăr și că realitatea este conformă convingerilor sale. Totodată obligația motivării este o garanție pentru părți în primul rând, precum și pentru alte persoane care pot cunoaște motivele pentru care judecătorul a pronunțat sentința respectivă. Motivarea este importantă pentru părți în cazul exercitării dreptului de atac a sentinței precum și pentru instanțele superioare, care să o poată verifica din punctul de vedere al legalității și temeiniciei acesteia.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit conchide că, nemotivarea clară și concisă a soluției pronunțate de către instanța de apel reprezintă prin sine neexaminarea fondului apelului de către instanța de apel, ce se consideră eroare de drept și este temei pentru recurs.

În acest sens, Colegiul penal lărgit menționează că, instanța de apel la judecarea apelului a comis erori de drept, prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Reieșind din aceste circumstanțe, Colegiul penal lărgit consideră necesar de a admite recursurile ordinare declarate, de casat decizia instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei, în aceeași instanță de apel, într-un alt complet de judecată.

Colegiul penal lărgit indică că, eroarea comisă de către instanța de apel nu poate fi corectată în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității hotărârii, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor legale.

La rejudecarea cauzei instanța de apel are obligația cu strictețe să respecte prevederile art. 414 Cod de procedură penală, să înlăture erorile enumerate mai sus, să verifice minuțios legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor prezentate, să studieze și corect să aprecieze juridic materialele cauzei în tot ansamblul lor, să țină seama de cele expuse în prezenta decizie legate de justa

apreciere, sub toate aspectele, complet și obiectiv a tuturor împrejurărilor cauzei, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în cererile de apel și recurs și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

10. În conformitate cu prevederile art. 431, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Cătălin Scutelnic, de către avocatul Igor Țurcanu în numele inculpatului și ultimul, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2019, în privința lui *Dovbuș Eduard XXX* și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă căilor de atac.

Pronunțată integral la **23 iulie 2020**.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Ion Guzun

Liliana Catan

Victor Burduh

Nicolae Craiu